

WZRZESZ KASZUBSKO

PISMO DLA LUDU KASZUBSKIEGO

"Zrzesz Kaszobko" wychodzi trzy razy w tygodniu. Dodatek dla rodzin kaszubskich "Czesz" ukazuje się w każdym numerze czwartkowym. — Prenumerata pocztowa i pod opaską miesięcznie 40.— zł, prenumeratę pocztową należy odnosić od 1. do 15 każdego miesiąca. — Cena pojedynczego numeru 3.— zł.

Redaktor Naczelny: Ignacy Szutenberg, przyjmuje w środy i soboty od godz. 10-12.

Redaguje Kolegium. Wydawca: Spółdzielnia Wydawnicza "Zrzesz Kaszobko". Adres Redakcji i Administracji: Wejherowo, Brzoek 7. — Skrytka Pocztowna nr. 30, Telefon 68.

Rok X

Wejherowo — wtorek, 11 marca 1947

Nr 30

Uwłaszczenie

Historyczny Manifest Lipcowy P. K. W. N. zapoczątkował reformę rolną i wytyczył główne jej zasady według których realizuje się ją w ramach Planu Trzyletniego. Przybieła ona coraz szersze rozmiary, zwłaszcza na Ziemiach Odzyskanych. Setki tysięcy rolników i robotników rolnych z całego kraju i repatriantów pracuje tam na gospodarstwach i działkach rolnych — przy pełnym poparcu władz.

Celem uwłaszczenia rolników powołano do życia Komisję Osadnictwa Rolnego. Działala ona przy każdym starostwie powiatowym i województwie. Zasadniczym przedmiotem orzecznictwa komisji na szczeblu powiatowym jest nadawanie na własność gospodarstw rolnych z olbrzymich zapasów ziemi przeznaczonych w myśl dekretu z dnia 6. IX. 1946 r. na cele osadnictwa łącznie z żywym i martwym inwentarzem.

Na Ziemiach Odzyskanych realizuje się zasadę, że ziemia może należeć tylko do tego, który na niej osobiście pracuje. Kto więc dotąd ciężko pracował i wytrwał, tego dziś spotyka odpowiednie wynagrodzenie jakim jest uwłaszczenie.

Dzień 9-ty marca br. stał się dniem przełomowym dla osadników rolnych. W dniu tym bowiem rząd poczęła się na całym obszarze Ziemi Odzyskanych akcja wydawania osadnikom aktów nadania na własność gospodarstw rolnych. Osadnik stał się dziś prawdziwym i faktycznym właścicielem gospodarstwa, którego był dotąd jedynie użytkownikiem.

Akcja uwłaszczeniowa posiada o ogromne znaczenie dla rozwoju gospodarki rolnej na Ziemiach Odzyskanych. Inaczej bowiem pracuje użytkownik, zawsze niepewny o swą ją chudoba, a inaczej właściciel, wie bowiem, że pracuje na swoim dla siebie. Uwłaszczeniowi wszystkie zasiewy, jakie poczyni jesienią, latem zbierać będzie jako swą własność.

Niejedyn rolnik, który zraził się początkowymi trudnościami i nie wytrwał na stanowisku, żałując może dziś przedwczesnej rezygnacji z roli na Zi. O. Ale wiedzieć należy, że jest to dopiero początek uwłaszczenia. Jeszcze niejedną Kaszubą może skorzystać z okazji i nabyć na własność prawie za darmo piękne gospodarstwo rolne. (A. L.)

4. sesja Najwyższ. Rady Ukraińskiej, S. R. R.

Moskwa (AP). Wczoraj, 10. bm., odbyła się pierwsza sesja Najwyższej Rady Ukraińskiej SRR. Podczas tej sesji został jednogłośnie wybrany na przewodniczącego Aleksander Korniukow, znany pisarz ukraiński, były wicekomisarz spraw zagranicznych Ukrainy, przewodniczący komitetu sztuki ukraińskiej.

Polsko - czechosłowacki pakt przyjaźni

Praga (PAP). Urzędowo podano do wiadomości, że trwające od dłuższego czasu rokowania między rządem Czechosłowacji, a rządem Polski o zawarcie sojuszu zostały pozytywnie zakończone.

Umowa na być podpisaną w Warszawie. W tym celu wysłał rząd Czechosłowacji do Warszawy delegację.

W skład delegacji czechosłowackiej przybywającej dziś do Polski, celem podpisania polsko-czechosłowackiego paktu przyjaźni i pomocy wzajemnej wchodzi: premier Klement Gottwald, minister spraw zagranicznych Jan Masaryk, minister obrony narodowej generał armii Ludwik Swoboda, minister handlu zagranicznego dr. Hubert Ribka, minister przemysłu dr. Lausmann, minister komunikacji dr. Iwan Pietrow, minister techniki inż. Jan Kopecik, wiceminister spraw zagranicznych dr. Clementis i sekretarz generalny ministerstwa spraw zagranicznych

dr. Hejdrich oraz cały szereg urzędników i rzeczników.

Liczba delegatów wynosi ogółem 31 osób.

Na spotkanie delegacji czechosłowackiej udał się na granicę polsko-czechosłowacką minister spraw zagranicznych Leszczycki, szef wy-

działu zagranicznego sztabu głównego podplk. Paszkowski oraz poseł czechosłowacki w Warszawie minister Hejrt.

Uroczyste podpisanie polsko-czechosłowackiego paktu o przyjaźni i wzajemnej pomocy nastąpi 10. bm. o godz. 13 w Belwedrze.

Siedem postulatów Egiptu

Parýž (PAP). — Agencja France Presse donosi z Kairu, że Hafez Ramadana Pasza, przywódca egipskiej partii nacjonalistycznej, który będzie jednym z delegatów Egiptu w Radzie Bezpieczeństwa w czasie rozpatrywania skargi egipskiej przeciwko Izraelkiej Brytanii, zapowiedział na konferencji prasowej bojkot towarów brytyjskich. Ramadan Pasza domaga się:

1. Rozwiązania brytyjskiej misji wojskowej przy armii egipskiej.

2. Odwołanie urzędników angielskich ze służby państwowej w Egipcie.

3. Zamknięcie szkół angielskich w Egipcie i odwołanie egipskiej misji naukowej z Wielkiej Brytanii.

4. Rozwiązanie klubu angielsko-egipskiego w Kairze.

5. Odwołania szefa egipskiej misji dyplomatycznej.

6. Unieważnienia kontraktów, zawartych pomiędzy rządami egipskim i przedsiębiorstwami brytyjskimi.

7. Bojkotu towarów brytyjskich.

Nota Polskiej Misji Wojskowej

w sprawie polskiej organizacji wojskowej w Niemczech

Berlin (PAP). Polska Misja Wojskowa w Berlinie złożyła Sojuszniczej Radzie Kontroli notę w sprawie polskiej organizacji o charakterze wojskowym, znajdujących się na terenie Niemiec.

Nota stwierdza m. in., że w czasie ostatniej wojny hitlerowskiej przetrzulić liczne resztki Polaków do Niemiec. Przeważająca część tych Polaków wróciła już do kraju, jednak część zaginionych wydała zarządzenie o tworzeniu osad rybackich

pozostaje dotychczas około 260 tysięcy deportowanych i b. jeńców wojennych polskiej narodowości. — Rząd Polski pragnie, by wszyscy Polacy wrócili do Ojczyzny, lecz nikt o tego nie zmusza i pragnie rozłożyć opiekę nad tymi, którzy do kraju jeszcze nie wracają. Natomiast Rząd Polski nie może się zgodzić, by z deportowanych i jeńców wojennych polskiej narodowości powstawały organizacje o charakterze

wojskowym lub obojętnym, tworzone pod auspicjami władz alianckich i będące bazą dla wrogich państw polskiemu państwu i państwu emigracyjnym. Należy z przemocą stwierdzić, że w zachodnich strefach istnieją tego rodzaju organizacje.

W strefie amerykańskiej około 40 tysięcy Polaków zostało zwerbowanych do kompanii wartowniczych, zw. "Labour Service Companies". Wartownicy ci są umundurowani, zorganizowani na sposób wojskowy i uzbrojeni. — Podlegają władzom amerykańskim, ale stanowiska oficarskie są obsadzone równolegle przez b. oficerów polskich.

Polskie dowództwo kompanii wartowniczych składa się z ludzi wrogich Rządowi Polskiemu, w znacznej części oficerów b. "Brygady Świętokrzyskiej". Brygada ta wycofała się razem z wojskami niemieckimi. Dowódcą tej jednostki był plk. Dąbrowski (pseud. Bokun), kpt. Dąbrowski (pseud. Bokun), kpt. Dąbrowski (pseud. Bokun) i wrogie państwo za współpracę z Niemcami podczas okupacji.

W Mannheim znajduje się ośrodek szkoleniowy kompanii wartowniczych, w którym oficerowie łazystowscy ubierają wśród wartowniczych nastroje angielskie i wrócić do Rządu Polskiego. Polscy oficerowie, zatrudnieni w kompaniach wartowniczych, utrzymują stały kontakt ze sztabem gen. Andersa i łazystowskimi kotłami emigracyjnymi w Londynie i w Niemczech.

Tworzenie osad rybackich

Warszawa (PAP). Ministrowie Ziemi Odzyskanych, Administracji Publicznej, Rolnictwa i Reform Rolnych, Odbudowy oraz Żegligrd Hanu Zagranicznego wydał zarządzenie o tworzeniu osad rybackich.

Na tworzenie osad rybackich morskich przewidziano się nieruchomości w miejscowościach, położonych na obszarze Ziemi Odzyskanych i m. Gdańska w trzykilometrowym pasie przybrzeżnym wzdłuż wybrzeży morskich.

Do otrzymania osady (działki) rybackiej uprawnione są osoby, które wykonały lub zamierzają wykonać rybactwo morskie, lub zawód z tym związany. Za osoby, trudniące się zawodowo, związanym z rybactwem morskim, uważa się pracowników koczowniczych rybackich, zakładów konserwacji ryb i przetwórstwa rybnego, warsztatów sieciarskich i sprzętu rybackiego oraz wyróżnił bezek i opakości dla potrzeb rybactwa.

Osoba ubiegająca się o osadę rybacką, powinna wykazać się zaświadczeniem właściwego morskiego urzędu rybackiego, stwierdzającym, że odbył ona powyższy warunek.

Z działalności Ligi Morskiej

Warszawa (PAP). W roku 1946 L. M. wydała na remont sprzętu i tablicy 2.000.000 zł i zabezpieczyła tym sposobem sprzęt, wartości 10.000.000 zł. Duże sukcesy osiągnięto w dziedzinie szkolenia żeglarzy, ogółem w ub. r. przeszkolono we wszystkich ośrodkach szkoleniowych kraju — 1.866 osób. W sumie L. M. posiada obecnie 399 żeglazów, z czego uruchomiono 132.

Na rok nieczyli L. M. przeznaczyła 28.000.000 zł na cele wyżyłtu Wychowania Morskiego. Przewiduje się przeszkolenie 6.000 młodzieży w ośrodkach szkoleniowych L. M.

Dotyczasowy przebieg akcji uwłaszczeniowej

Jeśli chodzi o dotychczasowy przebieg akcji uwłaszczeniowej, 377 Komisji wioskowych przyjęły 220.653 wniosków co stanowi 66,7 proc. uprawniających do złożenia wniosków.

3 marca we wszystkich powiatach Ziemi Odzyskanych zostały wydane pierwsze akty nadania w ilości około 10 tys.

Kontrola społeczna najsukuteczniejszym środkiem w walce z nadużyciami

Jan Żerkowski o działalności „Społem”

W ostatnich czasach wydarzyło się szereg wypadków wykrycia przez organy kontroli wewnętrznej „Społem” nadużyć i odnawianie w tym sprawie. Wskazywał. Wypisane PAK zwrócił się do prezosa „Społem” Jana Żerkowskiego z zapytaniem w jaki sposób zorganizowane jest kontrola wewnętrzna tej odbraminy instytucji społecznej.

— Proszę zwrócić, że w ciągu lat niepodległości licza pracowników „Społem” wzrosła z 5 tysięcy do 38 tysięcy. Zadania, które nie wszyscy odpowiadają naszym potrzebom, nie można na zamiary” — do szybkiego rozbudowy aparatu potrzebnego niezbędnie Polsce odrodzonej.

Wchłonęliśmy całą wielką ilość pracowników zupełnie surowych, niewzrastających dożyłach ze spółdzielczością. Zdaliśmy sobie sprawę, że nie wystarczy potrącić, że przez ruch spółdzielczy zaszły nam, nie wszyscy odpowiadają naszym wymaganiom moralnym. Tym chcieliśmy pozbyć się jak najprędzej. Dlatego należało organizację kontroli uważamy za jedno z zadań naczelnych.

Jak ta kontrola jest zorganizowana?

Nie porządkujemy na kontrolę wykonywaną z urzędu przez Związek Rewizyjny Spółdzielni R. P. i zorganizowaliśmy własną, opartą w pierwszym rzędzie na czynności społecznej. Tak więc Rada Nadzorcza „Społem” składająca się z najwybitniejszych przedstawicieli ruchu spółdzielczego wyłoniła Kom. Rewizyjną dla wszystkich wydziałów branżowych. Ponadto każda Rada Okręgowa (odpowiadająca terenowo województwu) i każda Rada Okręgowa (odpowiadająca powiatowi) wyłania własną komisję rewizyjną dla kontrolowania działalności miejscowych placówek „Społem”. Przy pomocy tych kilkuset komitek reprezentowanych w obwodach czynność społeczna dokonuje kontroli

Ostatczym termin wyminy 5 selek

Narodowy Bank Polski przypomniał wszystkim posiadaczom 500 złotych biletoch bankowych emitowanych 1944 r. (kolory brązowo-ciemnoszarego), wycofanych z obrotu z dniem 31 grudnia 1946 r., iż ostateczny termin wymiany tych biletów upływa 16 marca 1947 r.

Każdy obywatel może złożyć posiadane bilety wraz z umotywowanym podaniem o wymianę w najbliższym oddziale Narodowego Banku Polskiego.

Więści z kraju i świata POLSKA

Warszawa. Prezydent Rąplitej odrzucił podania o uwłaszczenie skazanych na śmierć przez Najwyższy Trybunał Narodowy zbrodniarzy wojennych Fischera, Dmochowskiego i Marcewicza.

Treść. W sobotę, 8 m. odbyła się na niedzielną uroczystość poświęcenia i otwarcia mostu kolejowego na Wiśle.

KRAJE EUROPY

Belgrad (PAP). W Słowacji odbyły się wiece i zebrań, na których wysuwano się ządania przychylności słowackiej Karmy do republiki słowackiej, wchodzącej w skład federacji jugosłowiańskiej.

Inwestycje na ziemiach dawnych i ziemiach Odzyskanych

Warszawa (PAP). Za kilka tygodni, wiosenna sesja Sejmu Ustawodawczego zajmie się m. in. rozpatrzeniem uchwalonego w tych dniach przez Radę Ministrów państwowego planu inwestycyjnego na rok bieżący. W ogólnej sumie wydatków, wyrażającej się potężną cyfrą ponad 85 miliardów zł, inwestycje na Ziemiach Odzyskanych po-

chlona 28,9 miliarda, na ziemiach zaś dawnych — 56,4 miliarda zł.

Największe inwestycje przewidziane są w przemyśle, bo aż 28 miliardów zł. Można one na celu rozszerzenia jego podmiotu fachowego i moralnego Wynikami „negatywnymi” nazywamy oczyszczenie naszego aparatu z elementów nieodpowiednich. Nieuczciwość typy z całą bezwzględnością. W ciągu 2-3 lat zostało zwolnionych bez odezwania się 100 tysięcy ludzi. W wypadkach jakichkolwiek nasze organy kontrolne oddawały winnych w ręce Komisji Specjalnej i prokuratury.

wskaznika kosztów do skali przedwojennej — czego nie uzyskaliśmy jeszcze — jedna instytucja publiczna — dalej, to ciągły dobór elementów ludzkich i ciągłe poszerzanie jego podmiotu fachowego i moralnego Wynikami „negatywnymi” nazywamy oczyszczenie naszego aparatu z elementów nieodpowiednich. Nieuczciwość typy z całą bezwzględnością. W ciągu 2-3 lat zostało zwolnionych bez odezwania się 100 tysięcy ludzi. W wypadkach jakichkolwiek nasze organy kontrolne oddawały winnych w ręce Komisji Specjalnej i prokuratury.

Nie uchylamy się też od kontroli opinii publicznej, a miarowość pracy, na której alarmy zawsze reagujemy. Na ogół sąsiad pracy organów opinii publicznej z nami daje wyniki pozytywne. Zdaliśmy się jednak wycofać z polityki ingerencji w życie państwa i w wykazywania na naszą korzyść przeprowadzania przez nas z całą energią akcji oczyszczającej. Tak np. niedawno zdarzył się wypadek aresztowania kilku dyrektorów pewnej centrali handlowej w różnych miastach oraz jednego z naszego urzędnika „Społem” którego zezwolono wrócić. Wiadomo, że została podana przed jego z pism codziennych pod „nieaktownym” tytułem mówiący o „amerykańskich aresztowaniach w „Społem”. Istnieją i działają jawni oraz ukryci wrogowie spółdzielczości i ci wykorzystują każdą okazję, żeby ruchowi spółdzielczości przeszkodzić.

Nie pozwolimy na to ani na dalszej energicznej akcji oczyszczania aparatu „Społem” ręką z rękami sprawiedliwości, choćby przeprowadzona przez nas akcja miała przejśćowo zaszkodzić nam w oczach opinii publicznej przez ujawnienie nadużyć i ich sprawców. Nie zamierzamy bowiem i w dalszym ciągu podobnych wypadków ukrępować.

Za lecie chcemy w krótkim czasie całkowicie oczyszczenie i znakomicie usprawnienie naszego aparatu stosownie do stawianych mu bardzo wysokich wymagań.

Oczy zgłoszcie już

udział przedsiębiorstwa na MIEDZYNARODOWYCH TARGACH POZNANSKICH 26. IV. — 4. V. 1947.

patrowanych do Polski. W kwietniu br. na wyjeżdżać z W. Brytanii 15 tysięcy Polaków. — Należy się spodziewać dalszego zwiększenia kontyngentów wyjazdowych.

London. W Paryżu pisał wczoraj śmieć, w Danii szalała burza śnieżna, w Hiszpanii i Holandii odbyły się zagrza wyloty rzeź.

Na INNYCH KONTYNTACH Nowy Jork. W Stanach Zjednoczonych co 6 minut popełniana jest zbrodnia (morderstwo, napad rabunkowy lub gwałt).

Tokio. Amerykanie zwrócili się do Japonii z propozycją odbudowy miasta Hiroshimy, zniszczonego przez bombę atomową.

przemysłu hutniczego, metalowego i energetyki. Z sumy tej 8,6 miliarda zostanie zainwestowane na Ziemiach Odzyskanych. Na drugim miejscu stoi resort komunikacji, którego inwestycje kosztować mają w r. b. 16,3 miliarda, z czego 4,7 miliarda na Ziemiach Odzyskanych.

Ministerstwo Odbudowy reprezentowane jest w planie kwota prawie 16 miliardów, z których również 4 miliardy pójdą na Ziemię Odzyskaną. Przewidywane wydatki inwestycyjne na Ziemiach Odzyskanych wykazuje Ministerstwo Rolnictwa, które z łącznej sumy 7 miliardów, przeznacza na ten cel 4,3 miliarda.

Sektor spółdzielczy otrzyma na podstawie państwowego planu inwestycyjnego 22 miliarda, a także Przemysłu-Handlowo i Rzemieślnicze — 452 miliony zł.

Podstawą finansowania inwestycji będą kredyty skarbowe na łączną sumę 22,6 miliarda oraz bankowe — 54,3 miliarda zł. Poza tym przewidziano państwowe i bankowe pożyczki na sumę 3,6 miliarda zł ze środków własnych.

Ważny pawilon Przemysłu Spożywczego na Międzynarodowych Targach Poznańskich

W związku ze zbliżającym się terminem otwarcia Międzynarodowych Targów Poznańskich, Państwowy Przemysł Spożywczy w Warszawie, Dan. Został rozpoczęta budowa własnego stoiska pawilonu, mającego pomieścić stoiska wszystkich podległych Przemysłu Spożywcemu Zjednoczeń.

Zmiana w finansowaniu stołówek pracowniczych

Zarządzeniem Ministra Aprobatacji i Handlu z dnia 14 bm. została wyterminowana wypłata z Funduszu Aprobatacyjnego 100 milionów zł, zmniejszona na zapłatę stołówek, w odniesieniu do stołówek pracowników przemysłu państwowego oraz pracowników komunikacji od dnia 1 lutego br., a w odniesieniu do pozostałych uprawniających do korzystania z dotacji od 1 stycznia br.

Obecnie dotacje te są finansowane oddzielnie pracownikom Komunikacji i przemysłu państwowego (z wyjątkiem: wojewo, hutniczego, skrajnego i zbrojeniowego) z własnych zasobów tych instytucji i zakładów, dla wszystkich zaś pozostałych grup pracowników oraz czterech wy. wymienionych przemysłów — przez Ministerstwo Skarbu.

Z Niemiec donoszą:

Koblencja (PAP). Przez zamknięcie jeziora Bodenskiego nie udało się ustąpić Niemcom do Szwajcarii. Ostatnio uciekli to drogą kilkuset hitlerowców. Władze szwajcarskie wzmożły pilność granicze na nad jeziorem.

Berlin (PAP). Dnia 7 marca w gmachu opery berlińskiej nastąpiło otwarcie kongresu nauk niemieckich dla spraw gospodarki. Na kongresie przybył również delegacja z zagranicy.

Frankfurt n. M. (PAP). Jak podaje „Stars and Stripes”, gen. Mac Narney potwierdził zajęte przez Schumachera stanowisko w sprawie udzielenia natychmiastowej pomocy pieniężnej dla Niemiec.

Berlin. W Niemczech, w związku z tym, że badacz energii atomowej Werner Heisenberg, na udzie się do Argentyny na zaproszenie uniwersytetu w Buenos Aires. Heisenberg należy do grupy niemieckich badaczy energii atomowej, którzy pracują w uniwersytecie Bitingera na terenie strefy brytyjskiej.

Przez Anglię wylądował we Włoszech.

Rzym (PAP). Obłąkane się ziemi, które zaczęły się w poniedziałek, 10. kwietnia, w miejscowości Reggio w pobliżu Ery, porzuciły 130.000 osób dachu nad głową. Jak informują, przy wybuchu wulkanu Rina dochodziło 200 milionów litrów.

